DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Warszawa, 15 marzec 1950 **Nr 5** **Poz. 31 —35**

TREŚĆ:

31

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 7 marca 1950 r.

w sprawie opłat za kontrolę wartości użytkowej bydła i trzody chlewnej

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 40, poz. 349 i z 1946 r. Nr 32, poz. 203 oraz art. 2 dekretu z dnia 26 sierpnia 1946 r. o zniesieniu izb rolniczych (Dz. U.R.P. z 1946 r. Nr 47, poz. 265 i z 1949 r. Nr 41, poz. 296) zarządza się , co następuje:

1) Przeprowadzanie kontroli wartości użytkowej bydła i trzody chlewnej podlega następującym opłatom;

a) za przeprowadzaną kontrolę obór zł 500.— rocznie od krowy,

b) za przeprowadzaną kontrolę trzody chlewnej zł 200.— od sztuki rocznie.

2) Wojewódzkie władze administracji ogólnej mogą zwolnić małorolnych właścicieli bydła lub trzody chlewnej częściowo lub całkowicie od obowiązku uiszczania wyżej wymienionych opłat.

3) Opłaty za przeprowadzanie kontroli użytkowości bydła i trzody chlewnej winny być uiszczane półrocznie w dwóch ratach a mianowicie:

a) pierwsza rata za pierwsze półrocze roku kalendarzowego do dnia 31 marca tego roku,

b) druga rata za drugie półrocze roku kalendarzowego — do dnia 30 czerwca tego roku.

W wypadku rozpoczęcia kontroli w pierwszym kwartale danego półrocza opłaty pobierane będą za całe półrocze, natomiast w wypadku rozpoczęcia kontroli w drugim kwartale — opłaty za dane półrocze pobierane nie będą.

4) Podstawą obliczania ilości zwierząt, podlegających kontroli użytkowości w poszczególnych oborach i chlewniach, stanowi ilość tych zwierząt na dzień 1 stycznia dla opłat za pierwsze półrocze oraz na dzień 1 lipca dla opłat za drugie półrocze.

5) Opłaty za przeprowadzaną kontrolę wartości użytkowej zwierząt w gospodarstwach rolnych sektora uspołecznionego zainteresowane instytucje rozliczają z odpowiednim urzędem wojewódzkim (dział rolnictwa i reform rolnych), opłaty za przeprowadzanie kontroli w innych gospodarstwach inkasują asystenci kontroli użytkowości.

6) Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Minister: wz **St. Tkaczow**

32

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 11 marca 1950 .r

(Nr W. K.-II-9g-10).

w sprawie znaku rozpoznawczego dla pojazdów mechanicznych Państwowych Zakładów Leczniczych dla zwierząt.

Na podstawie paragrafu 4 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministrów Komunikacji, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych z dnia 24 maja 1947 r., wydanego w porozumieniu Z Ministrem Bezpieczeństwa Publicznego i Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. R. P. Nr 45/47, poz. 233) o wyglądzie zewnętrznym pojazdów mechanicznych zarządzam w porozumieniu z Ministrem Komunikacji, co następuje:

Państwowe Zakłady Lecznicze dla Zwierząt na pojazdach mechanicznych (motocyklach, samochodach) używają znaku rozpoznawczego w/g załączonego wzoru.

Opis wzoru: w kole o średnicy 20 cm. — tło koła kolor jasno czerwony — umieszczony jest krzyż koloru zielonego, o wymiarach ramion 14 cm, szeroki 4 cm. W dole koła pod ramionami krzyża w owalu, umieszczone są litery P.Z.L.Z.

Pod znakiem rozpoznawczym w odległości 5 cm. motocykle i samochody osobowe karetki mają napis w kolorze zielonym: „Pogotowie Weterynaryjne". Samochody ciężarowe mają napis właściwego zakładu wojewódzkiego. Wielkość liter napisu 3 cm.

Na samochodach karetkach znak rozpoznawczy umieszcza się z przodu nad kabiną szofera, lub z boku na drzwiach samochodu, ciężarówki — z boku szoferki. Motocykle używają proporczyków ze znakiem. Znak może być malowany, naszyty lub metalowy.

Minister: **J. Dąb-Kocioł**

33

ZARZĄDZENIE WEWNĘTRZNE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 13 marca 1950 r.

w sprawie tymczasowej organizacji Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Na podstawie § 2 uchwały Rady Ministrów z dnia 3 marca 1950 r. ustalam w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów i Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego tymczasową organizację Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, podaną w załączniku do niniejszego zarządzenia.-

Minister: **J. Dąb-Kocioł**

Załącznik do zarządzenia
Ministra Rolnictwa i R. R. z dnia 13 marca 1950 r.

TYMCZASOWA ORGANIZACJA MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

§ 1. 1. Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych składa się z:

GABINETU MINISTRA,
DEPARTAMENTU EKONOMICZNEGO,
DEPARTAMENTU FINANSOWEGO,
DEPARTAMENTU KONTROLI,
DEPARTAMENTU PLANOWANIA,
DEPARTAMENTU INWESTYCJI,
DEPARTAMENTU PRODUKCJI ROŚLINNEJ,
DEPARTAMENTU PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ,
DEPARTAMENTU WETERYNARII,
DEPARTAMENTU WODNO - MELIORACYJNEGO,
DEPARTAMENTU PAŃSTWOWYCH OŚRODKÓW MASZYNOWYCH I SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNYCH,
DEPARTAMENTU PRZEBUDOWY USTROJU ROLNEGO,
DEPARTAMENTU KADR,
DEPARTAMENTU SZKOLENIA KADR,
BIURA BUDŻETOWO - GOSPODARCZEGO,
BIURA POSTĘPU TECHNICZNEGO ROLNICTWA,
BIURA MASZYN ROLNYCH I URZĄDZEŃ,
BIURA BUDOWNICTWA WIEJSKIEGO,
BIURA GŁÓWNEJ KOMISJI ZIEMSKIEJ,
BIURA FUNDUSZU ZIEMI,
BIURA ORGANIZACJI NAUKI ROLNICZEJ,
BIURA WOJSKOWEGO,
SAMODZIELNEGO WYDZIAŁU POWSZECHNEJ ORGANIZACJI „SŁUŻBA POLSCE".

2. Ponadto Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych podlegają:
PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W PUŁAWACH,
PAŃSTWOWY INSTYTUT WETERYNARYJNY W PUŁAWACH,
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNEJ W WARSZAWIE.

3. Przy Ministrze Rolnictwa i Reform Rolnych działa RADA NAUKOWA ROLNICTWA, jako organ opiniodawczy i doradczy Ministra. Zakres działania oraz organizację Rady Naukowej Rolnictwa określa statut nadany przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 2. GABINET MINISTRA składa się z:
Sekretariatów Ministra i Wiceministrów.
Wydziału Prezydialnego,
Wydziału Prasy i Informacji,

§ 3. DEPARTAMENT EKONOMICZNY składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Polityki Gospodarczej,
Wydziału Zatrudnienia, Norm i Płac,
Wydziału Socjalnego,
Wydziału Organizacyjnego,
Wydziału Prawnego,
Samodzielnego Referatu Wystaw.

§ 4. DEPARTAMENT FINANSOWY składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Planów Finansowych,
Wydziału Finansowania,
Wydziału Księgowości Środków Trwałych i Materiałowych,
Wydziału Kosztów Własnych,
Wydziału Bilansów,
Wydziału Organizacji Rachunkowości.
Samodzielnego Referatu Ubezpieczeń Rzeczowych.

§ 5. DEPARTAMENT KONTROLI składa się z:
Sekretariatu i
Zespołów inspektorów kontroli.

§ 6. DEPARTAMENT PLANOWANIA składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Planów Wieloletnich,
Wydziału Planowania Gospodarki Uspołecznionej,
Wydziału Planowania Gospodarki Nieuspołecznionej,
Wydziału Planowania Zaopatrzenia,
Wydziału Planów Zbiorczych i Koordynacji,
Wydziału Sprawozdawczości i Statystyki,
Zespołów Inspektorów Wykonania Planów.

§ 7. DEPARTAMENT INWESTYCJI składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Studiów i Programów,
Wydziału Planowania Inwestycji,
Wydziału Zaopatrzenia Inwestycyjnego,
Wydziału Sprawozdawczości Inwestycyjnej,
Wydziału Dokumentacji Technicznej,
Wydziału Planowania Wykonawstwa Inwestycyjnego,
Wydziału Inspekcji Inwestycyjnej.

§ 8. DEPARTAMENT PRODUKCJI ROŚLINNEJ składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Planów Produkcji Roślinnej,
Wydziału Zbóż i Okopowych,
Wydziału Nasiennictwa,
Wydziału Użytków Zielonych,
Wydziału Sadownictwa i Warzywnictwa,
Wydziału Roślin Przemysłowych,
Wydziału Gospodarki Nawozowej,
Wydziału Ochrony Roślin,
Samodzielnego Referatu Inwestycji Produkcji Roślinnej.

§ 9. DEPARTAMENT PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Planów Produkcji Zwierzęcej,
Wydziału Żywienia i Pasz
Wydziału Chowu Bydła i Owiec,
Wydziału Chowu Trzody Chlewnej,
Wydziału Chowu Koni,
Wydziału Chowu Drobiu i Drobnego Inwentarza,
Wydziału Rybactwa,
Wydziału Higieny Zwierząt,
Samodzielnego Referatu Inwestycji Produkcji Zwierzęcej.

§ 10. DEPARTAMENT WETERYNARII składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Planów Weterynaryjnych,
Wydziału Organizacji i Administracji Weterynaryjnej,
Wydziału Zaraźliwych Chorób Zwierzęcych,
Wydziału Chorób Hodowlanych i Pasożytniczych,
Wydziału Higieny Produktów Pochodzenia Zwierzęcego,
Wydziału Finansów i Księgowości Zakładów Leczniczych,
Wydziału Zaopatrzenia Zakładów Leczniczych,
Samodzielnego Referatu Inwestycji Weterynaryjnych.

§ 11. DEPARTAMENT WODNO - MELIORACYJNY składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Badań i Planów Wodno-Melioracyjnych,
Wydziału Administracji Wodno-Melioracyjnej,
Wydziału Technicznego Wodno - Melioracyjnego,
Wydziału Sprzętu i Transportu Wodno-Melioracyjnego,
Wydziału Zaopatrzenia Wodno - Melioracyjnego,
Samodzielnego Referatu Inwestycji Wodno - Melioracyjnych.

§ 12 DEPARTAMENT PAŃSTWOWYCH OŚRODKÓW MASZYNOWYCH I SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNYCH (POM i SPR) składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Planów i Inwestycji POM i SPR,

Wydziału Zaopatrzenia POM i SPR,
Wydziału Agronomicznego,
Wydziału Szkolenia Kadr POM i SPR,
Wydziału Socjalno - Ekonomicznego POM i SPR,
Wydziału Inspekcji POM i SPR.

§ 13. DEPARTAMENT PRZEBUDOWY USTROJU ROLNEGO składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Planów Przebudowy Ustroju Rolnego,
Wydziału Komasacji i Regulacji Rolnych,
Wydziału Zapasu Ziemi,
Wydziału Pomiarów,
Wydziału Zagospodarowania Terenowego,
Wydziału Osadnictwa Rolnego,

§ 14. DEPARTAMENT KADR składa się z:
Wydziału Ogólnoosobowego,
Wydziału Kadr,
Wydziału Ruchu Osobowego,
Wydziału Ewidencji,

§ 15. DEPARTAMENT SZKOLENIA KADR składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Planu Szkolenia,
Wydziału Programowego,
Wydziału Kadr Nauczycielskich,
Wydziału Inwestycji i Zagospodarowania,
Wydziału Organizacji i Inspekcji Szkolnej,
Wydziału Przysposobienia Rolniczego,
Samodzielnego Referatu Administracyjnego,
Samodzielnego Referatu Kultury Fizycznej.

§ 16. BIURO BUDŻETOWO-GOSPODARCZE składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Budżetowego,
Wydziału Gospodarczego,
Kancelarii Głównej.

§ 17. BIURO POSTĘPU TECHNICZNEGO ROLNICTWA składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Postępu w Produkcji Roślinnej,
Wydziału Postępu w Produkcji Zwierzęcej,
Wydziału Postępu Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa,
Wydziału Planu Technicznego,
Wydziału Racjonalizatorstwa i Usprawnień,
Wydziału Współpracy Gospodarczej.

§ 18. BIURO MASZYN ROLNYCH I URZĄDZEŃ składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Techniczno - Normatywnego,
Wydziału Konserwacji i Napraw,
Zespołów Inspektorów.

§ 19. BIURO BUDOWNICTWA WIEJSKIEGO składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Racjonalizacji Typów Budownictwa Wiejskiego,
Wydziału Racjonalizacji Wykonawstwa B.W.,
Wydziału Poradnictwa i Instruktażu B.W.
Samodzielnego Referatu Inwestycji B.W.

§ 20. BIURO GŁÓWNEJ KOMISJI ZIEMSKIEJ jest bezwydziałowe.

§ 21. BIURO FUNDUSZU ZIEMI składa się z:
Sekretariatu,
Wydziału Finansów F.Z.
Wydziału Rachunkowości F.Z.,
Wydziału Administracji F.Z.

§ 22. BIURO ORGANIZACJI NAUKI ROLNICZEJ składa się z:
Wydziału Organizacji Badań Naukowych,
Wydziału Nadzoru Gospodarczego nad Instytucjami Naukowo-Badawczymi,
Sekretariatu Rady Naukowej Rolnictwa,
Samodzielnego Referatu Inwestycyjnego.

§ 22a. BIURO WOJSKOWE. Skład ustali osobne zarządzenie.

§ 23. SAMODZIELNY WYDZIAŁ POWSZECHNEJ ORGANIZACJI SŁUŻBA POLSCE.

§ 24. Sekretariaty obejmują następujące sprawy:
a) sporządzanie planów prac i sprawozdań ogólnych z działalności departamentu lub biura,
b) sprawy osobowe departamentu lub biura,
c) sprawy budżetowo-gospodarcze,
d) ewidencję zarządzeń normatywnych i zbiorów wydawnictw urzędowych,
e) sprawy kancelaryjne.

§ 25. Tymczasowy podział szczegółowy czynności pomiędzy departamenty, biura, samodzielne wydziały, wydziały i samodzielne referaty ustali odrębne zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

34

OKÓLNIK Nr 2

z dnia 28 lutego 1950 r.

(Nr W.H. I-7/1)

wydany w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej i Handlu Wewnętrznego w sprawie podniesienia jakości surowca skórzanego

Jakość surowca skórzanego uzyskiwanego ze zwierząt poddanych ubojowi nie jest zadawalająca. Spowodowane to jest głównie przez nieodpowiednie utrzymywanie zwierząt u hodowcy, nieodpowiednie postępowanie ze zwierzętami w obrocie oraz nieodpowiednie zdejmowanie skór ze zwierząt ubitych.

W celu usunięcia tych niedomagań Ministerstwo podaje następujące wytyczne dla służby weterynaryjnej:

1. Lekarze weterynarii oraz pomocnicza służba weterynaryjna jak: gromadzcy przodownicy weterynaryjni, oglądacze zwierząt rzeźnych i mięsa, dezynfektorzy weterynaryjni, przy spełnianiu swych czynności urzędowych i zawodowych, powinni zwracać uwagę na sposób utrzymywania zwierząt w pomieszczeniach gospodarczych i na pastwiskach. Należy przy tym pouczać właścicieli zwierząt, że zwierzęta powinny być utrzymane w czystości i nie powinny być narażone na okaleczenia skóry przez ostre przedmioty, jak gwoździe, drut kolczasty, zadziory itp.

Szczególnie lekarze weterynarii winni, przy wszelkich ku temu nadających się okolicznościach, pouczać właścicieli zwierząt przez pogadanki, odczyty, wykłady o znaczeniu higieny i czystości w hodowli, o potrzebie odpowiedniego utrzymania pastwisk, o konieczności likwidowania ogrodzeń z drutu kolczastego, o tępieniu gza bydlęcego itp.

2. Organa służby weterynaryjnej powinny współdziałać w ujawnianiu przestępstw, podlegających na takim postępowaniu ze zwierzętami, które powoduje lub może spowodować okaleczenie ich i ma cechy znęcania się nad nimi w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta R.P. z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie zwierząt (Dz. U.R.P. z 1932 r. Nr 42, poz. 417)

Stosownie do cytowanego rozporządzenia za znęcanie uważa się między innymi bicie zwierząt przedmiotami twardymi i ostrymi, wobec czego nie jest również dopuszczalne i kopanie zwierząt.

Do popędzania zwierząt, a zwłaszcza świń, których skóra na skutek rzadkiego owłosienia bardzo łatwo ulega uszkodzeniom, należy zalecać używanie specjalnych klapek, zakończonych skórą lub gumą, umieszczonych na drewnianym trzonie.

Powołane rozporządzenie zakazuje również krępowania i przewożenia zwierząt w sposób, powodujący cierpienia fizyczne, a więc i okaleczenie. Przy transportach kolejowych, wodnych i kołowych zwierzęta nie powinny być ładowane w nadmiernej ilości. Nie powinno się też przewozić razem zwierząt różnych gatunków lub zwierząt młodych (cieląt) razem z dorosłymi (bydłem) bez odpowiedniego ogrodzenia.

Świnie posiadające druty w ryjach, powinny być ładowane dopiero po usunięciu drutu. Cielęta, owce, kozy i świnie należy przewozić na podściółce. Należy dążyć do tego, by cielęta, owce, kozy i świnie przewożone na wozach, były umieszczane w odpowiednich klatkach, bez jakiegokolwiek wiązania i tak, aby mogły leżeć w czasie transportu.

Ministerstwo zauważa przy tym, że przy transportach kolejowych obowiązują przepisy P.K.P. o przewozie żywych zwierząt, zawarte w załączniku C do § 4 regulaminu przesyłek transportowych (Dziennik Taryf i Zarządzeń Kolejowych z 1938 r. Nr 4, poz. 529). Punkt 10 § 2 tych przepisów stanowi: „Zwierzęta powinny być tak umieszczone w wagonach. aby nie były stłoczone lub przyciśnięte do ścian, w szczególności, aby człowiek mógł się swobodnie przesunąć pomiędzy załadowanymi zwierzętami ,nadto przy ładowaniu poprzecznym, powinno między zwierzętami a ścianą wagonu pozostawać tyle miejsca, aby zwierzęta nie mogły sobie uszkodzić głowy lub zadu przez otarcie. Zwierzęta drobne muszą mieć możność położenia się. Przy ładowaniu zwierząt w klatkach, skrzyniach itp. należy zwracać uwagę, aby świeże powietrze miało dostateczny dostęp do klatek; na pomieszczeniach ze zwierzętami nie można umieszczać innych towarów. Klatki wolno ładować jedne na drugich tylko wówczas, jeżeli za pomocą listew lub w inny sposób między klatkami będzie zabezpieczona wolna przestrzeń na wysokość 3 cm., a pkt 11 zabrania umieszczania w jednym wagonie luzem różnych rodzajów zwierząt, jak koni lub bydła rogatego razem z cielętami, świniami, owcami itp., chyba, że każdy rodzaj będzie oddzielony od drugiego deskami. Ograniczenie to nie stosuje się przy przewozie matek z oseskami.

Powyższe przepisy kolejowe należy stosować odpowiednio także w transportach wodnych i samochodowych.

Należy zwracać uwagę, by ładowanie i wyładowanie zwierząt odbywało się w sposób spokojny, nie dopuszczalny okaleczeń. Przy wyładowywaniu więc nie powinno się zrzucać zwierząt na ziemię, lecz należy używać odpowiednich pomostów i ramp, albo zwierzęta znosić.

Należy zalecać znakowanie zwierząt, zwłaszcza świń specjalnymi kredkami, ołówkami miękko piszącymi itp., tak by nie uszkadzać skóry (naskórka). Znakowanie może się odbywać również przez wystrzyżenie sierści, zakładanie kolczyków usznych lub tatuowanie uszu.

3. Przy zdejmowaniu skór ze zwierząt rzeźnych, należy postępować w/g instrukcji — stanowiącej załącznik do niniejszego okólnika.

Minister: **J. Dąb-Kocioł**

Załącznik do okólnika Nr 2
z dnia 28 lutego 1950 r.
Nr W.H. I-7/1

INSTRUKCJA

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 28 lutego 1950 r.

o prawidłowym zdejmowaniu skór ze zwierząt rzeźnych.

I. BYDŁO ROGATE I KONIE (OPRÓCZ CIELĄT I ŹREBIĄT)

§ 1. Przed wprowadzeniem zwierzęcia do hali ubojowej, miejsce na którym ma nastąpić ubój powinno być starannie oczyszczone z wszelkich zanieczyszczeń.

§ 2. O ile zwierzę nie jest ubijane w pozycji wiszącej, należy je ustawić przed ogłuszeniem głową w kierunku spadku podłogi.

§ 3. Wykrwawienie zwierzęcia należy dokonać przez przecięcie głównych naczyń krwionośnych szyi (tętnicy i żyły jarzmowej). Skórę w miejscu przekłucia, należy rozciąć w kierunku podłużnym tak, aby rozcięcie to pokrywało się z późniejszym środkowym rozcięciem skóry.

Niedopuszczalna jest metoda wykrwawiania zwierzęcia drogą poprzecznego przecięcia gardła. Jedynie przy uboju rytualnym — jest dopuszczalne wykrwawianie zwierzęcia drogą poprzecznego przecięcia gardła. Podczas krwawienia należy głowę zwierzęcia odchylić w bok, aż do chwili całkowitego wykrwawienia aby upływająca krew nie zanieczyszczała skóry.

§ 4. Po zupełnym wykrwawieniu, dla ułatwienia prawidłowego zdjęcia skóry, o ile zdejmowanie skóry nie odbywa się na wisząco należy zabite zwierzę umieścić grzbietem na podkładzie o takiej wysokości (co najmniej 15 cm.), ażeby nie dotykało podłogi.

§ 5. Przed rozpoczęciem zdejmowania skóry ze zwierzęcia należy jeszcze raz podłogę w miejscu uboju oczyścić z krwi, ekstrementów i innych zanieczyszczeń, jak również w czasie całego procesu zdejmowania skóry podłogę utrzymać w stanie możliwie czystym.

§ 6. Zdejmowanie może być uskuteczniane metodą ręczną lub mechaniczną.

§ 7. Przystępując do czynności związanych ze zdejmowaniem skóry ze zwierzęcia, należy najpierw dokonać głównych cięć skóry i to w sposób i według kolejności, jak poniżej:

a. Cięcia przed zdejmowaniem skóry z głowy oraz sposób zdejmowania.

Na głowie rozcina się skórę od podstawy lewego rogu przez lewe oko do lewego nozdrza i dalej naokoło śluzawicy.

Następnie zdejmuje się skórę z przedniej części pyska, z głowy (do podstawy rogów) i z lewego policzka, z kolei podcina się skórę od wewnątrz naokoło podstawy lewego rogu. Następnie prowadzi się cięcie od lewego do prawego rogu. Trzecie cięcie przeprowadza się od podstawy lewego rogu na granicy części policzkowej do środkowej linii szyi i stąd przez środkową linię szyi do rany wykrwawienia.

b. Główne cięcie środkowe.

Cięcie to należy poprowadzić od rany wykrwawienia w prostej linii przez środek mostka, brzucha, przez środkową linię zadów aż do odbytnicy.

c. Główne cięcie przednie (przednich nóg).

Cięcie to należy prowadzić, rozpoczynając z przedniej strony nóg tuż poniżej „kolana", przez środek kolana w kierunku wewnętrznej przedniej strony zgięcia stawu łokciowego, a stamtąd do wyrostka mostkowego w ten sposób, by cięcia obu nóg spotykały się ca 5 cm poniżej wyrostka mostkowego prostopadle do głównego cięcia środkowego.

d. Główne cięcie tylne (tylnych nóg).

Cięcie to należy prowadzić, rozpoczynając z tylnej strony nóg tuż poniżej stawu skokowego, w kierunku wewnętrznej tylnej strony zagięcia stawu kolanowego, a stamtąd, prostolinijnie tak, aby cięcia obu nóg spotkały się prostopadle do głównego cięcia środkowego. Skórę oddziela się od nóg cięciem pierścieniowym tuż poniżej stawu kolanowego wzgl. skokowego.

e. Przy mechanicznym zdejmowaniu skóry metodą pneumatyczną, rozcięcie skóry uskutecznia się dopiero po wprowadzeniu powietrza pomiędzy skórą a tuszą.

§ 8. Po wykonaniu głównych cięć skóry, i dopóki jeszcze zwierzę znajduje się na podkładzie, należy oddzielić skórę z głowy, przedniej i dolnej części ciała, podbrzusza, nóg, boków oraz z dolnych części zadów. Z pozostałych części ciała jak: ogona i górnych części zadów, grzbietu i karku, zdejmuje się skórę w trakcie podnoszenia zwierzęcia w górę za pomocą windy. Skórę na ogonie należy rozciąć podłużnie pośrodku dolnej części ogona aż do odbytnicy. Niedopuszczalne jest pozostawienie kości ogonowej przy skórze. Ogon bydła rogatego obcina się w odległości 15 cm. od jego nasady (u koni 1,5 cm. od nasady).

§ 9. Podczas zdejmowania skóry z tuszy zwierzęcia jak i z głowy należy zachowywać jak największą ostrożność, by uniknąć zacięć, wychwytów, przecięć (dziur).

Nie należy pozostawiać przy skórze tłuszczu, resztek mięsa, narządów płciowych; natomiast brodawki mleczne u krów i jałówek oraz worek mosznowy u buhai i wołów należy pozostawić przy skórze jako znamiona rozpoznawcze rodzaju zwierzęcia.

Podczas zdejmowania skóry z tuszy zwierzęcia należy ostrożnie posługiwać się nożem i skórę w miejscach, gdzie jest to możliwe odpychać, odrywać lub tępym przedmiotem ostrożnie odbijać od tuszy. Przy odbijaniu skóry od tuszy, celem uniknięcia pęknięcia lica podczas odbijania skóra musi być dobrze i wolno rozciągnięta i stworzyć z tuszą ostry kąt, nie większy od 35°, a uderzenie powinno być skierowane skośnie do skóry i skórę należy uderzać tuż przy tuszy.

Specjalną ostrożność należy zachowywać przy zdejmowaniu skóry z boków (mięśni podskórnych), w okolicy nasady ogonowej oraz dolnych części zadów, gdzie skóra mocno przylega do tuszy.

§ 10. Podczas zdejmowania skóry i po zdjęciu należy stronę mizdry skóry utrzymywać w czystości jak i nie dopuścić do zanieczyszczania sierści skóry wodą, krwią i kałem.

§ 11. Podczas zdejmowania skóry z grzbietu i karku, należy skórę spuszczać wprost do podstawionego kosza, paczki, skrzynki lub wózka. Niedopuszczalne jest wleczenie skóry po podłodze hali ubojowej. Skórę po zdjęciu należy tak układać, by strona włosa nie stykała się ze stroną mizdry.

§ 12. Przy zdejmowaniu skóry metodą mechaniczną dopuszczalne są także odchylenia od powyższych zasad, które podyktowane są samą metodą. Należy jednak zachowywać przepisy o prawidłowym rozcięciu skóry oraz wszelką ostrożność w kierunku ochrony skóry od pokaleczeń i zanieczyszczenia

II. CIELĘTA, ŹREBIĘTA, OWCE I KOZY.

§ 13. Ubój cieląt, źrebiąt, owiec i kóz winien odbywać się na specjalnych stolikach korytkowych; na rzeźniach, w których odbywa się ubój systemem taśmowym może odbywać się ubój na wisząco, jednakże po uprzednim (przed zawieszeniem) pozbawieniu przytomności zwierzęcia. Zakazane jest dokonywanie uboju tych zwierząt wprost na posadzce hali ubojowej.

§ 14. Główne cięcia przed zdjęciem skóry należy przeprowadzić w sposób podany w § 7 pkt. b,c i d niniejszego zarządzenia. Wykonanie głównych cięć na zwierzęciu, znajdującym się w pozycji wiszącej jest niedopuszczalne, gdyż spowoduje to zniekształcenie profilu skóry, a profil zwłaszcza przy skórach cielęcych ma zasadnicze znaczenie. U owiec dopuszczalne jest przeprowadzenie najpierw głównego cięcia przedniego, po czym można oddzielać skórę od piersi. Z tego miejsca sposobem wypychania oddzielać skórę od tuszy, a następnie dokonać pozostałych głównych cięć.

§ 15. Skórę należy zdejmować z tuszy wyżej wymienionych zwierząt możliwie sposobem wypychania względnie odrywania, przy czym nóż ma zastosowanie tylko jako narzędzie pomocnicze.

Należy dbać o to, by przy zdejmowaniu skóry nie pozostały przy skórze mięśnie podskórne.

§ 16. Zdejmowanie skóry z górnej części zadów, grzbietu i karku może być dokonywane na zwierzęciu znajdującym się w pozycji leżącej na stoliku korytkowym lub pozycji wiszącej.

§ 17. Kita ogonowa może pozostać przy skórze. Niedopuszczalnym natomiast jest pozostawienie kości ogonowej w kicie. Skórę nóg oddziela się w miejscach podanych w pkt. d § 7. W wypadkach odcinania głowy należy ją oddzielić tuż za uszami.

§ 18. Po zdjęciu skóry należy ją umieszczać zaraz w odpowiednich naczyniach, paczkach, skrzyniach w wózkach.
Niedopuszczalnym jest rzucenie skóry na podłogę hali ubojowej.

§ 19. Poza tym w dziale II mają analogiczne zastosowanie następujące §§ działu I niniejszej instrukcji § 3, § 6, § 7 pkt. 2, c, d, e §, 9, 10 i 12.

§ 20. W wypadku pozostawienia po uboju tuszy zwierzęcia w skórze, należy ograniczyć się do koniecznego minimum oddzielenia brzegu rozciętej skóry od tuszy i nóg, gdyż skóra jak i mięso w miejscach oddzielenia skóry szybko ulegają zepsuciu.

III. ŚWINIE

A. Żywiec

§ 21. Wszystkie świnie poddane ubojowi powinny być skórowane z wyjątkiem świń przeznaczonych na bekony, poddanych ubojowi z konieczności świń, które przedstawiciel Centrali Skór Surowych uzna za nie nadające się do skórowania oraz świń, które C.Z.P.M. uzna za konieczne pozostawić bez skórowania ze względu na wymagania dalszej przeróbki tuszy mięsnej.

B. Ogłuszanie, wykrwawianie i parzenie świń przeznaczonych do skórowania.

§ 22. Świnie przeznaczone do skórowania, należy po wykrawieniu, a przed parzeniem opłukać z brudu i krwi, o ile warunki na to pozwalają.

§ 23. Z uwagi na różnorodność warunków oraz niejednolitość urządzeń technicznych w poszczególnych rzeźniach, zezwala się na zastosowanie do parzenia świń takich metod, które najbardziej odpowiadają miejscowym warunkom, z tym jednak zastrzeżeniem, że przy zastosowanej metodzie chroniona będzie od zaparzeń ta część skóry, która ma być zdjęta.

§ 24 Zanurzenie świń przeznaczonych do skórowania w kotle oraz ich posuwanie w kotle podczas parzenia części skóry nie przeznaczonych do zdjęcia, jak i wyjmowanie świń z kotła, musi odbywać się w taki sposób, aby woda gorąca nie falowała i nie popryskała skóry przeznaczonej do skórowania.

§ 25. Przy świniach przeznaczonych do skórowania wolno zanurzać podbrzusze w kotle do parzenia tylko tak głęboko, aby powierzchnia wody nie sięgała wyżej niż do poziomych linii po obu bokach świni, prowadzącej przez stawy łokciowe przednich nóg oraz stawy kolanowe tylnych. Głowę należy parzyć nie dalej, jak ca 10 cm. za nasadami usznymi, tył zaś od tylnego fałdu kolanowego do ca 10 cm. nad nasadą ogonową.

§ 26. Po ukończeniu procesu parzenia, należy świnie umieścić na stole przy kotle, celem usunięcia sierści od części skóry parzonej, sposobem ręcznym lub mechanicznym, zależnie od urządzeń technicznych rzeźni. Po usunięciu sierści, świnia powinna być dobrze opłukana, celem oczyszczenia tuszy z wszystkiej luźnej sierści.

C. Skórowanie świń.

§ 27. Do skórowania wskazane jest świnię umieścić na grzbiecie na stoliku i pierwszymi cięciami narysować cały krupon przeznaczony do skórowania. Cięcia zarysowujące krupon powinny biec po obu stronach św.ni, rozpoczynając od karku ca 10 cm. (szerokość dłoni) za uszami i wzdłuż granicy policzka (szyi) do przedniego zagięcia stawu łokciowego i dalej przez staw łokciowy w linii prostej i równoległej do linii sutek, do stawu kolanowego i do tylnego zagięcia kolanowego przez pośladki, do nasady ogona, przy czym ogon pozostaje przy tuszy. Jeżeli na skutek błędów podczas parzenia, brzegi kruponu wykazują ślady zaparzeń, należy linię pierwszych cięć tak prowadzić, by części zaparzone pozostały przy świni, mając na uwadze zachowanie prawidłowego profilu kruponu.

§ 28. Po zarysowaniu kruponu, należy przystąpić do zdejmowania skóry. Zdejmowanie skóry z tuszy musi odbywać się w taki sposób, by skóra zdjęta była możliwie bez tłuszczu i nie była uszkodzona nożem, by tusza świni (słonina), nie była zeszpecona śladami cięć i by tusza świni jak i skóra pozostały możliwie zupełnie czyste.

Dozwolona jest każda metoda skórowania, która odpowiada wymogom niniejszego paragrafu.

§ 29. Skórę świńską po zdjęciu należy natychmiast składać na pół, stroną słoninową do wewnątrz, celem uniknięcia jakiegokolwiek pobrudzenia ewentualnych resztek tłuszczu, które pozostały na skórze po jej zdjęciu.

§ 30. Skóry, na których pozostały resztki tłuszczu, należy bezpośrednio po zdjęciu dodatkowo odtłuszczyć, dbając przy tym, by skóra nie uległa uszkodzeniu.

Zebrany po odtłuszczeniu tłuszcz, należy utrzymywać w czystości i zwrócić właścicielowi świni, o ile zużycie tego tłuszczu nie zostało umownie uregulowane w inny sposób.

Odtłuszczanie skór należy do zespołu pracowników zatrudnionych przy zdejmowaniu skór świńskich.

§ 31. Stoły, na których odtłuszcza się skóry winny być pokryte grubą płytą szklaną, marmurową lub z innego materiału, odpowiadającego wymogom sanitarnym; krąglaki natomiast powinny być obite blachą cynkową.
Jeżeli odtłuszczanie odbywa się na czworokątnych belkach — to belki te winny być sporządzone z drzewa twardego, niesmolistego, możliwie grabowego.

§ 32. Do odtłuszczenia skór świńskich może być zastosowana każda metoda, która nie naraża skóry na uszkodzenia i odpowiada warunkom higieny.

§ 33. Centrala Skór Surowych ustala w porozumieniu z kierownictwem rzeźni jaka metoda parzenia, skórowania i odtłuszczania w poszczególnych rzeźniach ma być zastosowana.

IV. PRZEPISY PORZĄDKOWE.

Do zdejmowania skór należy dopuszczać tylko czeladników rzeźnickich i innych pracowników, wykwalifikowanych w tych czynnościach. Nauka zdejmowania skór, powinna odbywać się pod kierownictwem osoby wyznaczonej do nauczania przez właściwą organizację zawodową czeladników ubojowych, w porozumieniu z cechem rzeźników oraz kierownikiem danej rzeźni.

W rzeźniach, w których nie ma odpowiednich organizacji, kierownik rzeźni decyduje samodzielnie o wyznaczeniu osoby nauczającej zdejmowania skór. Kierownik rzeźni uprawniony jest samodzielnie lub na wniosek urzędującego lekarza weterynarii, oglądacza lub przedstawiciela Centrali Skór Surowych po trzykrotnym bezskutecznym upomnieniu do wykluczenia na okres od 1 — 4 tygodni od zdejmowania skór surowych, pracowników niestosujących się do niniejszej instrukcji. Osoby, które po 2-krotnym czasowym wykluczeniu w dalszym ciągu nie przestrzegają przepisów niniejszej instrukcji, może kierownik rzeźni wykluczyć od zdejmowania skór na zawsze.

Nadzór nad wykonaniem niniejszej instrukcji porucza się kierownikom rzeźni, lekarzom weterynarii oraz oglądaczom mięsa.

Minister: J. Dąb-Kocioł

35

PISMO OKÓLNE

z dnia 10 marca 1950 r.

(Nr E. Org.III-6/2).

w sprawie obrotu zwierzętami hodowlanymi.

W celu zaprowadzenia w kraju racjonalnej gospodarki zwierzęcym materiałem hodowlanym i planowego rozmieszczenia go, stosownie do uzasadnionych potrzeb w poszczególnych rejonach, utworzone zostało zarządzeniem moim z dnia 6 lutego 1950 r., wydanym w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrem Skarbu (Monitor Polski z dnia 17 lutego 1950 r. Nr. A-18), przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą „Centrala Obrotu Zwierzętami Hodowlanymi" — przedsiebiorstwo państwowe wyodrębnione — z siedzibą w m. st.Warszawie, ul. Piękna 44.

Zadaniem tego przedsiębiorstwa jest organizowanie aukcji spędów i pokazów połączonych z przetargami, pośredniczenie przy transakcjach indywidualnych oraz kontraktacja

Do wykonania tych zadań przedsiębiorstwo zakłada ekspozytury we wszystkich miastach wojewódzkich.

W związku z powyższym polecam, aby hodowcy zwierząt domowych, a mianowicie:

1) Okręgowe Zarządy Państwowych Gospodarstw Rolnych i podległe im Zespoły oraz pojedyńcze samodzielne gospodarstwa,
2) Zarządy Rejonowe Nasiennictwa Selekcyjnego Państwowych Gospodarstw Rolnych,
3) Podległe Ministerstwu Rolnictwa i R.R. Państwowe Zakłady Doświadczalne,
4) Gospodarstwa rolne przy zakładach naukowych i szkołach rolniczych, podległych Ministerstwu Rolnictwa i R.R.

przeprowadzały transakcje w zakresie obrotu zwierzętami hodowlanymi przez Centrale Obrotu Zwierzętami Hodowlanymi i jej ekspozytury.

Zarządzenie powyższe nie dotyczy obrotu wewnętrznego w wymienionych wyżej zakładach rolnych, którym pozostawia się swobodę w korzystaniu z usług Centrali Obrotu Zwierzętami Hodowlanymi przy tego rodzaju obrocie.

Minister: **J. Dąb-Kocioł**

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, Warszawa, Nowogrodzka 50
Wydział Prasy i Informacji. Pokój 213. Tel. 887-84

Konto P.K.O. I - 1888. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Cena 50 zł.

Druk PWZG Warszawa, Tamka 3. 3000.
Zam. 1031 10.III. — 24.III.50 B-102883